

Mladi in lovstvo 2013

Lovska zveza Slovenije

Lovske vrste bomo lahko pomladili le sami!

Naslov bo marsikateri lovki/lovcu obudil spomine, kako se je odločala/ odločal in naposled uresničila/uresničil željo in vstopila/vstopil v »zeleno bratovščino«. Kaj je bilo odločilno za ta korak?

Poznanstvo z lovcem v kraju, lovec v družini ali sorodstvu, morda obisk lovca še v vrtcu ali osnovni šoli, morda poznejša predstavitev lovskih aktivnosti in dejavnosti?

Na približno tako postavljena vprašanja je želela dobiti odgovore tudi skupina lovcev LZS, ki se je na pobudo predsednika LZS mag. Srečka Felixa Kropeta pred leti prvič sestala (še pod vodstvom Petra Cestnika) in se poimenovala v Delovno skupino LZS.

Žal anketni vprašalnik, posredovan vsem vodstvom LD, ni obrodil želenega uspeha, saj je bilo premalo vrnjenih. Vprašanja so terjala odgovore, kako v LD skrbimo za pridobivanje novih članov, pomlajevanje lovskih vrst, kakšno je sodelovanje LD z območnimi vrtci in osnovnimi šolami ipd. Iz prejetih redkih odgovorov je bilo mogoče sklepati, da takšno sodelovanje marsikje vendar le obstaja. Kjer je zavest vodstva LD, je treba storiti korak naprej glede pomlajevanja in pridobivanja v naše vrste nove mlajše člane ter temu nameniti stalno skrb.

To področje je dejansko treba urediti sistematično, napraviti strateški načrt in ga postopoma tudi uresničevati! Prav s tem namenom je bila tudi ustanovljena Delovna skupina LZS Mladi in lovstvo. Starostna sestava slovenskih lovk in lovcev se nezadržno zvišuje, kar bo slej ko prej povzročilo težavo organiziranosti posameznih lovskih družin! Morda se vsi še ne zavedajo tega. Zato bi bilo neodgovorno in nepošteno prelagati to odgovornost na koga drugega! Takšnim težavam bo v prihodnje treba nameniti vse več pozornosti, in sicer na lokalnem področju, pa tudi v okviru vodstva LZS.

Naš predlog je, da bi bilo nujno treba vse aktivnosti v povezavi z lovsko vzgojo opravljati konkretno, neprisiljeno, usmerjanje bi moralo biti dolgoročno, naše sodelovanje pa prilagojeno starostni sestavi otrok. Za takšen pristop morajo biti zadolženi tisti med nami, ki imajo predvsem voljo, primerno znanje, pa tudi pedagoški pristop za delo z mladimi!

Že v prejšnjem mandatu delovne skupine so bile sprejete in v posebni brošuri izdane izhodiščne teze za delo z mladimi v vrtcih, osnovnih šolah in lovskih družinah. Predlagamo, naj bi služile kot opomnik in pripomoček, kako pomagati še drugim našim članom, ki se bodo srečevali in ukvarjali s to tematiko v svojih okoljih! Naš namen ni bil, da bi s tem gradivom koga prisiljevali, veseli pa bi bili, če bodo vsi, ki ga bodo vzeli v roke, v njem našli vsaj del nasvetov, ki jim bodo pomagali pri reševanju te odgovorne in občutljive naloge. V tej smeri pričakujemo tudi širšo podporo starešin in UO vsake LD!

Ko smo predstavljali te teze na sedežih posameznih območnih lovskih zvez starešinam in drugim navzočim, smo opazili, da so jih dobro sprejeli in z veseljem. V razgovorih smo si izmenjali stališča in pozitivne poglede na celotno tematiko. Poudarki v tezah so predvsem na aktivnostih v vrtcih in osnovnih šolah, ki pa morajo biti naravnani dolgoročno in konkretno. Vsebinski poudarki naj izpostavljajo varstvo narave in skrb za divjad v povezavi z elementi urejenega slovenskega lovstva kot celote.

S primernim pristopom do vodstva vrtca in osnovne šole lahko otroci in učenci vrsto teh vsebin spoznajo že v okviru rednega vzgojno-varstvenega izobraževalnega procesa. Če je le mogoče, naj te vsebine potekajo v loviščih, ob lovski preži, krmišču, solnici, krmni njivi, v lovski koči, kar bo še dodatno vzbudilo zanimanje mladih za lepote narave, divjad, sobivanje ljudi z divjadjo in dejavnostjo lovstva.

Upravičeno smo hvaležni in ponosni na vse tiste, ki so nas pri delu podpirali in sodelovali z nami, da smo kot prva takšna delovna skupina lahko začeli resnično orati ledino in pripravljati vse za nadaljevanje naših aktivnosti na področju dela z mladimi!

Pomen in vlogo na področju dela z mladimi, povezano z vzgojo mladih in odgovornostjo lovcev na tem področju, je spoznal tudi UO LZS, ki je že lani januarja na svoji prvi seji novega mandata imenoval nove člane v devetčlansko delovno skupino Mladi in lovstvo. Že na prvi seji smo sprejeli enoletni operativni program z določenimi nosilci aktivnosti in z roki za izvedbo posameznih nalog ter ga tudi finančno ovrednotili. Zavedamo se namreč, da morajo vse naše prihodnje aktivnosti in delovanje potekati v skladu z naslovom tega uvodnika. Obenem nas veseli, da je tudi predsednik LZS v svojem uvodniku januarske številke Lovca 2013 izrazil priznanje delu naše skupine, ko je zapisal, da so se nekatere komisije in delovne

skupine LZS sistemsko lotile svojih programov. Menim, da je imel v mislih prav našo komisijo, ki je pripravila tudi krajšo analizo, v kateri je predstavila prejšnje stanje, navedla želeno in nakazala pot proti pravemu cilju. Vse skupaj je več kot vzorno predstavil tudi naš član mag. Marko Mali na lanskih Lovskih dnevih. Pohvale vredna ugotovitev in naša moralna zadolžitev za naprej! Z našim operativno sestavljenim in opredeljenim programom bomo z manjšimi dopolnili nadaljevali tudi letos.

V prvi vrsti bomo nadaljevali s predstavljanjem izhodiščnih tez v LZ/ZLD, kjer tega še nismo opravili, obiskovali bomo šole in druge vzgojno-izobraževalne ustanove s predstavitvijo Opomnika za morebitne obiske otrok v lovskih kočah. Pripravljali bomo spletno stran LZS za učence in lovce, elaborat z naslovom Lovski tabori (po vzoru tistih, ki jih je organizirala ZLD Prekmurje v LD Prosenjakovci), organizirali bomo srečanja z mentorji, ki bodo pokazali zanimanje in voljo za delo z mladimi. Tesno bomo sodelovali s Komisijo LZS za izobraževanje, v katere pristojnost spada tudi Delovna skupina Mladi in lovstvo, objavili bomo Literarni natečaj za učence tretje triade v osnovnih šolah, razpisali projekte za usposobljene članice in še bi lahko naštevali. Naše delovanje in aktivnosti želimo približati vsem, ki so že in bodo še uresničevali naše skupne napore za doseganje ciljev pomlajevanja v lovstvu, ki naj bo naša skupna in prednostna naloga!

Člani delovne skupine menimo, pravzaprav smo prepričani, da je ena izmed uspešnejših oblik predstavitve lovskih aktivnosti mladim prav dobra organizacija obiska lovske kočice. Seveda ob ustrezni programski predpravi, ki mora temeljiti na konkretnih zadolžitvah, če je le mogoče ob predhodnem obisku in dogovoru v VVE ali OŠ, kjer otrokom povemo, kaj pomeni obisk lovske kočice, razstave, predstavitve lovskih psov in ob primerni pogostitvi med lovci.

Celostna predstavitev lovstva, primerna stopnji otrok, naj bo organiziran obisk po skupinah, ki si bodo ogledale nagačene živali, lovsko opremo, lovsko orožje. Ne pozabimo tudi na prisotnost lovskega psa. Prisluhnimo pogostim vprašanjem in si pripravimo prepričljive odgovore na postavljena vprašanja otrok: Zakaj oz. čemu streljate živali? Zakaj krmite divjad – zato, da jo lahko več postrelite? Čemu služijo visoke preže, solnice? Kako poteka cepljenje lisic, zakaj imamo lovci zelena oblačila ipd. Precej teh navodil in napotkov lahko uporabimo tudi ob organizaciji Dne-

va odprtih vrat za občane in druge zainteresirane, željne pravih odgovorov. Ena izmed odgovornejših in pomembnejših nalog za širšo lovsko in drugo javnost bo sodelovanje naše delovne skupine že na aprilskem mednarodnem sejmu LOV v Gornji Radgoni.

Ker se v delovni skupini Mladi in lovstvo zavedamo in upamo, da brez vašega sodelovanja in prizadevanja širšega članstva v LD, tudi ob podpori vodstva LZS in predstavljeni dolgoročni nalogi, člani delovne skupine ne bomo kos, še enkrat poudarjamo, da smo za pomlajevanje naših vrst v prvi vrsti odgovorni predvsem člani – lovci sami!

Vlado Kovačič

POMEN IN MOŽNOSTI DELA Z MLADIMI V LOVSKIH ORGANIZACIJAH

Marko Mali

DELOVNA SKUPINA MLADI IN LOVSTVO PRI LZS

UVOD

Načrtna vzgoja in izobraževanje mladih sta ključnega pomena za razumevanje dogajanj in napredek na slehernem področju. Lovstvo, vključno s poznavanjem naravoslovnih vsebin, pri tem ni izjema. Čeprav je bilo v preteklosti na področju dela z mladimi v lovstvu marsikaj zamujenega, lahko v prihodnje z načrtovanimi in konkretnimi aktivnostmi znatno prispevamo k razumevanju pomena lovstva v širši javnosti. Bogato naravoslovno znanje naših lovcev in učno gradivo, ki se v naravi in lovskih sobah ponujata kar sama od sebe, nudita številne možnosti za ozaveščanje mladine in posledično večji ugled lovstva v družbi. Ob tem ne smemo mimo dejstva, da ima Lovska zveza Slovenije status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja in ohranjanja narave. Ta status nas še dodatno zavezuje k izvajanju okoljske vzgoje za različne ciljne skupine in k spodbujanju dialoga ter sodelovanja med različnimi partnerji na področju varstva okolja in ohranjanja narave.

DELO Z MLADIMI V PRETEKLOSTI

Seznanjanje s pomenom lovstva in z vsem, kar je povezano z njim, je bilo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah (vrtcih in osnovnih šolah) doslej prepuščeno vzgojiteljem in učiteljem, ki so bili v okviru svoje avtonomije pripravljene te vsebine vključevati v vzgojno-izobraževalni proces in hkrati voljni sodelovati z lovci. Slednji, prav tako prostovoljci, so naravoslovno in lovsko tematiko največkrat predstavljali kar v razredih, med obiski otrok v okviru šole v naravi ali pa na vnaprej načrtovanih srečanjih v naravnem okolju, npr. pri lovskih kočah, krmiščih, lovskih prežah ... Svetla izjema stalnega nevsiljivega seznanjanja mladine z naravoslovnimi in posredno tudi lovskimi vsebinami pa je s svojo vzorno urejeno biološko učilnico že nekaj let Osnovna šola Dušana Muniha v Mostu na Soči. Zelo redke so šole,

ki delček svojih prostorov namenijo stalni namestitvi npr. dermoplastičnih preparatov divjih živali ali drugih zanimivih primerkov iz naravnega okolja. Razstave, ki so jih lovske organizacije doslej praviloma organizirale ob raznih jubilejih, so bile odlične priložnosti za naravoslovno in lovsko ozaveščanje mladine in širše javnosti. Žal tovrstne prireditve postajajo vse redkejše. Med lovskimi organizacijami, ki je načrtno ponudila roko mladini, je bila doslej ZLD Prekmurje, ki je v zadnjih petih letih uspešno organizirala tridnevne lovske taborne in se jih je doslej skupno udeležilo 89 mladih iz višjih razredov tamkajšnjih osnovnih šol. Z organizacijo lovskega tabora za mladino ji je lani sledila ZLD Koroške. Načrtnega seznanjanja srednješolske mladine z lovstvom, razen v srednji šoli za gozdarstvo, v preteklosti nismo beležili, bi bilo pa zlasti v šolah, ki izvajajo kmetijske in sorodne programe, po našem mnenju več kot dobrodošlo.

Naša krovna organizacija ima kopico učnega gradiva, kot je med drugim: knjižici Sledovi in stopinje in Zakaj lovimo, plakati z odličnimi ilustracijami pernate divjadi in ptic, zbirka diapozitivov Živi svet Slovenije – s spremnim besedilom, priročnik Naše ptice ... Žal v naši lovski organizaciji tega gradiva doslej nismo znali, hoteli ali pa nismo bili sposobni načrtno posredovati tistim, ki jim je v bistvu namenjeno, torej mladini.

Čeprav naše glasilo Lovec brezplačno prejema kar nekaj osnovnih šol, si upam trditi, da je v njem zelo malo vsebin, ki bi bile zanimive in privlačne za odraščajočo mladino. Tudi naslov rubrike Mladi pišejo ne ustreza vsebini, ki se pojavlja na teh straneh. V njej skoraj ne zasledimo prispevkov s strani mladih, pač nekakšna poročila in pohvale o srečanjih z lovci, ki jih po navadi napišejo vzgojiteljice, učiteljice ali pa vodje taborov ter občasno tudi kakšen lovec, ki je bil na obisku v vrtcu ali šoli.

Leta 2009 je bila pri Lovski zvezi ustanovljena Delovna skupina za delo z mladimi, ki je v svojem mandatu pripravila lzhodiščne teze dela z mladimi v vrtcih in osnovnih šolah. V tezah so opredeljene tudi naloge in aktivnosti lovskih družin. Delovna skupina je izrazila pripravljenost, da bi teze predstavila območnim Zvezam lovskih družin in tudi na tak način spodbudila delo z mladimi na terenu. Žal te možnost predstavitve od lanskega marca do današnjega dne še vedno ni izkoristilo pet zvez lovskih družin od osemnajstih. Ob tem na terenu doslej ni bilo zaznati bistveno večjega zanimanja za načrtno delo z mladimi.

POMEN DELA Z MLADIMI

Z načrtnim naravoslovnim in lovskim ozaveščanjem odraščajoče mladine bomo v družbi in lovstvu dolgoročno dosegli več ciljev.

- Dejstvo je, da so na podlagi obstoječih učnih načrtov v osnovnih šolah učne vsebine, ki se nanašajo na poznavanje okolja, v katerem živimo, zelo skromno zastopane, kar posledično pomeni dokaj slabo poznavanje narave in njenih zakonitosti med mladimi. Prav znanje, ki ga lovci lahko ponudimo vzgojno-izobraževalnim ustanovam, bo zagotovo pripomoglo k boljšemu poznavanju in varovanju našega naravnega okolja.
- Lovska organizacija mora najti protiutež, s katero bo strpno in argumentirano delovala proti vse bolj organiziranim nasprotnikom lova, ki z zavzetim prikazovanjem, predvsem negativnih in strokovno vprašljivih trditev o (ne)potrebnosti lova in lovcev med državljane vnašajo zmedo in zgrešene predstave o pomenu lovstva. Prav načrtno delo z mladimi lahko trajnostno pripomore k večji prepoznavnosti lovstva v družbi ter hkrati poveča njegov ugled v širši javnosti.
- S posredovanjem bogatega naravoslovnega znanja in hkratnim spodbujanjem čuta za opazovanje narave pri mladini bomo sčasoma zmanjšali število ekscesnih ravnanj v naravnem okolju, kot je npr. odlaganje odpadkov v naravi, vožnja z motornimi vozili po brezpotjih, ne-nadzorovano gibanje in opuščanje nadzora nad psi v času poleganja mladičev in gnezdenja ...
- Povprečna starost članov v lovskih organizacijah je razmeroma visoka in temu primerna je tudi omejena sposobnost prilagajanja različnim novostim in pridobivanja novega znanja. Zato na račun načrtnega dela z mladimi v prihodnje, zlasti med mlajšimi člani lovskih organizacij, lahko pričakujemo več poglobljenega naravoslovnega znanja in višjo strokovno usposobljenost za opravljanje nalog na področju trajnostnega razvoja lovstva.

MOŽNOSTI DELA Z MLADIMI

Lovstvo zagotovo sodi med dejavnosti, ki ima na področju dela z mladimi izjemno široko paleto možnosti. Med številnimi člani so v lovskih organizacijah zagotovo tudi takšni, ki imajo smisel, veselje in voljo svoje naravo-

slovno in lovsko znanje prenašati na mlade. Tudi učnega gradiva je v naravi in lovskih sobah na pretek, z malo dobre volje in pedagoškega znanja pa ga lahko koristno uporabimo v učne namene. Glede na to, da je načrtno delo z mladimi v naših lovskih organizacijah še v povojih, se bomo morali v prihodnje bistveno bolj potruditi za napredek na tem področju. Zato predlagamo, da na nivoju lovskih organizacij (lovskih družin) poleg dosedanjih, že uveljavljenih srečanj lovcev z mladino v razredih, na športnih in naravoslovnih dneh ... v prihodnje:

- vodstvom osnovnih šol v svojem okolju ponudimo možnost našega sodelovanja glede predstavitve naravoslovnih vsebin in pomena lovstva, pri čemer naj bo vsebina prilagojena starosti otrok. Sodelovanje je šolam smiselno ponuditi v začetku koledarskega leta, da vodstva ponujene učne vsebine lahko vključijo v delovni načrt za naslednje šolsko leto. Če je le mogoče, stremimo, da srečanje otrok z lovцем poteka v naravnem okolju, kjer jim lahko pokaže tudi sledove divjadi, lovske naprave ... Na takšnih srečanjih med otroke obvezno razdelimo ustrezno učno in promocijsko gradivo, povezano s poznavanjem in varovanjem naravnega okolja ter lovstva;
- če nam dopuščajo naravne danosti, v okolici lovskih domov oziroma koč uredimo naravoslovne učne poti in na njihov ogled povabimo predšolsko in šolsko mladino;
- v svojem okolju navežemo stike z drugimi organizacijami, ki so s svojimi dejavnostmi tesno povezane z naravo, npr. gozdarji, taborniki, planinci, ribiči, naravoslovci ... Ponudimo jim naše sodelovanje pri izobraževanju v okviru taborov, naravoslovnih dni, obiskovanju učnih poti ipd.;
- organizirajmo lovske razstave s poudarkom na predstavitvah naravnega okolja. Razstave so skoraj obvezni sestavni del praznovanja okroglih jubilejev lovskih družin, potem pa na to obliko promocije praviloma kar pozabimo. Zakaj jih ne bi organizirali tudi v vmesnem obdobju, npr. na vsake 3 do 4 leta, saj po naših izkušnjah v vrtcih in osnovnih šolah vlada veliko zanimanje za obisk tovrstnih prireditev;
- na družabna srečanja, kot je npr. srečanje s kmeti in lastniki zemljišč, povabimo mladino in njihove starše ter jim na nevsiljiv način predstavimo tudi lovstvo kot pomembno dejavnost za ohranjanje naravnega

okolja. Poučna družabna igra in porcija lovskega golaža na takšni prireditvi bosta zagotovo v marsikateri glavi spremenila dotlej negativno mnenje o lovcih in lovu;

- organizirajmo predstavitev našega dela in pomena v družbi v obliki t. i. odprtih vrat. Med nevladnimi organizacijami imajo tovrstne predstavitve gasilci, planinci, gorski reševalci, čebelarji ... Ni razloga, da ne bi temu z ustreznimi programi, privlačnimi za širšo javnost, sledili tudi v lovskih organizacijah;
- izkoristimo pripravljenost posameznih članov lovskih organizacij, ki so v sodelovanju z vodstvi šol pripravljene v šolsko okolje umestiti t. i. biološke učilnice ali naravoslovne kotičke;
- v skladu z Zakonom o društvih omogočimo mladim, da se v lovske organizacije lahko včlanijo pred dopolnjenim osemnajstim letom starosti.

V vseslovenskem merilu lahko načrtno delo z mladimi dolgoročno obrodi sadove zgolj ob doslednem delu pristojne delovne skupine ali komisije in vsestranski podpori vodstva krovne lovske organizacije. V ta namen bi bilo v prihodnje na nivoju Lovske zveze Slovenije treba:

- vzpostaviti mrežo mentorjev za delo z mladimi, ki bodo na terenu vzpostavili stik z vodstvi vrtcev in osnovnih šol in jim ponudili možnost sodelovanja. Mentorje za delo z mladimi bi bilo treba dodatno usposobiti in jim za kakovostno delo zagotoviti tudi ustrezno učno gradivo;
- po vzoru ZLD Prekmurje nadaljevati s prizadevanji za organizacijo lovskih taborov tudi v drugih predelih Slovenije;
- v sodelovanju z zainteresiranimi osnovnimi šolami (ali pa s srednjimi šolami s kmetijskimi in sorodnimi programi) vzpostaviti informacijske točke LZS v različnih krajih na območju celotne Slovenije. Vzorčni model je Osnovna šola Dušana Muniha v Mostu na Soči;
- po vzoru npr. Čebelarke zveze Slovenije pripraviti in verificirati učni načrt za izvajanje krožkov v osnovnih šolah, za katere predlagamo delovni naslov Naravoslovje in lovstvo. Organizacijo tovrstnih krožkov z ustrezno prilagojeno vsebino bi bilo smotrno ponuditi tudi vsem srednjim šolam s kmetijskimi in sorodnimi programi. Znanje, pridobljeno v okviru navedenih krožkov, bi učenci enkrat na leto lahko preverili na državnih tekmovanjih pod pokroviteljstvom LZS. V povezavi s tem bi bilo treba na podlagi ustrezno pripravljenih učnih

- načrtov na pristojnem ministrstvu pridobiti soglasje, da se naravoslovje in lovstvo v osnovnih šolah lahko uveljavljata kot interesni dejavnosti;
- na področju izobraževanja mladih poglobiti sodelovanje LZS z visokošolskimi organizacijami in inštituti z gozdarskimi, kmetijskimi in sorodnimi programi delovanja. Lovci v sodelovanju z delavci inštitutov ali, še bolje, lovci z inštitutov pripravijo izobraževalne dneve za mladino, kar lovstvu v širši javnosti da povsem drugo širino in pomen;
 - prek javnih nagradnih fotografskih natečajev med mladimi spodbujati smisel za opazovanje narave in divjadi;
 - v glasilu Lovec rubriko Mladi pišejo preimenovati v Mladi in lovstvo in jo z vnaprej pripravljenimi poučnimi vsebinami in nagradnimi vprašanji približati mladim. Rubriki bi bilo treba glede na nove vsebine, vključno z možnostjo neposrednega sodelovanja mladih v njej, nameniti vsaj še enkrat toliko prostora kot doslej;***
 - dopolniti spletno stran LZS z rubriko Mladi in lovstvo, prek katere bi mladina in njihovi mentorji poleg aktualnih obvestil lahko dostopali do poučnih vsebin s področja naravoslovja in lovstva;
 - da se vodstvo LZS ob upoštevanju predstavljenega trenutnega stanja in predlogov, ki zadevajo nadaljnje aktivnosti, jasno opredeli do pomena dela z mladimi v prihodnje. V povezavi s tem je treba zagotoviti tudi konstantno politiko delovanja na tem področju in temu ustrezno financiranje dejavnosti;
 - delo mentorjev, ki se bodo na terenu ukvarjali z izobraževanjem mladine, je treba ustrezno ovrednotiti in ga v praksi izenačiti z delom v lovišču;
 - v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije kot upravljavcem LPN in s Prirodoslovnim muzejem Slovenije je treba zagotoviti, da povožene ali iz drugih razlogov poginule zavarovane in ogrožene živali v obliki dermo-plastičnih preparatov ob primerni razlagi najdejo mesto v šolskem okolju.

Naslov avtorja:

Marko Mali, član Delovne skupine Mladi in lovstvo
e-naslov: marko.zajmen@gmail.com

*** Rubrika je bila že preimenovana v začetku leta 2013.

Lovski tabori Zveze lovskih družin Prekmurja

Zveza lovskih družin Prekmurja že nekaj let zelo uspešno izvaja projekt lovskih taborov za osnovnošolsko mladino, katerih glavni cilj je, da mlade in širšo javnost seznanjajo z dejavnostjo na področju ohranjanja naravnega okolja, varstva divjadi in dejavnosti lovstva, ki ni samo lov, ampak tudi druge dejavnosti, ki so z njim povezane (lovska kultura, lovska kinologija, lovsko strelstvo, umetnost in literatura s področja lovstva itn.) Udeleženci na nevsiljiv način, prek lastne aktivnosti v naravnem okolju in druženju z lovci prek različnih tematik spoznavajo naravo, divjad in praktično vse oblike delovanja lovstva, ki ga na tak način v družbi svojih sovrstnikov dojemajo povsem drugače, kot če se s tem seznanjajo v šoli ali tako ali drugače motivirane javnosti, lovstvu naklonjene ali tudi nenaklonjene, ter si na tak način lahko o tem sami ustvarjajo lastno mnenje in odnos do te tematike.

Ker so zaenkrat tabori (večdnevni – enodnevna druženja z otroki potekajo tudi drugje) le še na območju in v organizaciji ZLD Prekmurja, želim v nadaljevanju predstaviti ne samo potek in program teh taborov, ampak tudi same okoliščine, ki so privedle do njih, pa tudi izkušnje in dileme, ki se pojavljajo v smeri izboljšanja kakovosti in možnosti, da bi se podobni projekti začeli izvajati tudi v drugih območnih lovskih organizacijah. Morda pa se bodo kdaj v prihodnosti vsi območni tabori nadgradili tudi z vseslovenskim lovskim taborom v organizaciji Lovske zveze Slovenije.

Od ideje do tabora

- Podobne vsebinske – tematske tabore (npr. na področju ribištva, športa, umetnosti itn.) organizirajo številna, lovstvu sorodna društva, ki otrokom nudijo organizirano in vodeno preživljanje prostega časa, hkrati pa udeležence prek različnih animacij seznanjajo s svojo dejavnostjo.
- Ideja za izvedbo tabora z lovsko tematiko je zrasla na poznavanju podobnih ribiških taborov, ki jih organizirajo ribiška društva oz. njihova Zveza in imajo na tem področju že dolgoletne izkušnje.
- Organizacija je zelo primerljiva z našo lovsko dejavnostjo, in sicer tako glede njene vsebinske dejavnosti kot tudi njene organiziranosti na lokalnem – regijskem območju ter njeno krovno Zvezo.

- Njihovi tabori potekajo na dveh nivojih: na regijskem in državnem. Na nivoju ribiških družin prirejajo eno- ali večdnevne tabore, na nivoju Zveze pa vsedržavni tabor, ki ga vsako leto organizira ena izmed regijskih zvez. Tabor ima poleg poučno-interesnega programa tudi tekmovalni značaj in traja en teden.
- Iz proučitve vsebine in organiziranosti njihovih taborov je bil povzet tudi koncept izvedbe našega prvega lovskega tabora.

1. Namen, cilji, izhodišča tabora

- **Lovski tabor** v organizaciji Zveze lovskih družin Prekmurja je namenjen predstavitvi in angažiranju šolske mladine na področju dejavnosti ohranjanja narave in vloge ter pomena lovstva na tem območju.
- Otroci se prek organiziranega načina preživljanja prostega časa in skozi igro seznanjajo z vsebinami, ki jih je na neki klasičen šolski način zelo težko predstaviti oz. jih navadno ne zanimajo.
- Ciljna skupina udeležencev tabora so učenci 7. in 8. razreda osnove šole.
- Namen tabora ni le, da se mladi seznanijo z lovstvom in njegovim poslanstvom, ampak da udeleženci tabora v svojem nadaljnjem šolskem, strokovnem in osebnostnem razvoju bistveno bolj razumejo pomen in vlogo varstva naravnega okolja ter vloge lovstva v povezavi z njim.
- Prek taborov se poleg otrok z lovsko dejavnostjo seznanja tudi širša javnost, npr. starši, izobraževalni sistem, mediji (ki zelo dobro spremljajo dosedanje tabore) in so taki dejavnosti bistveno bolj »naklonjeni« kot npr. samemu lovu.
- Cilj tabora **NI »regrutacija«** – pridobivanje novih članov za lovsko organizacijo, vsekakor pa lahko bistveno prispeva k večjemu zanimanju mladih tudi za vstop v članske vrste lovskih organizacij.

2. Program lovskega tabora

Na taboru se udeleženci prek predavanj, predstavitev in njihove lastne dejavnosti seznanijo z naslednjimi vsebinskimi sklopi s področja lovstva:

- varstvo narave, razlogi in pomen
- kratka zgodovina in pomen lovstva

- lovska kultura (lovski pevski zbor, lovski rogisti, založniška dejavnost ...)
- lovska kinologija (večina lovskih pasem, praktični prikaz dela lovskih psov ...)
- lovsko strelstvo (prikaz lovskega orožja in opreme)
- delo lovcev v lovišču
- izvajanje lova (jutranji in večerni izhod na lov – opazovanje divjadi z lovske preže ...)
- izdelava pisnih in risarskih izdelkov na temo lovstva
- lovska kulinarika

Poleg omenjenih tematik je udeležencem na voljo tudi priložnostna športna in druga sprostitevna dejavnost, primerna starostni populaciji.

3. Organizacija in potek lovskega tabora

- LOVSKI TABOR je organiziran kot **tridnevni** tabor za okrog **dvajset šoolobveznih otrok** s celotnega območja ZLD Prekmurja.
- Lovski tabor poteka oz. ima sedež v lovskem domu in lovišču Lovske družine Prosenjakovci. Njen predsednik je hkrati tudi vodja tabora in skrbi za logistično pripravo tabora in organizira ter vodi izhode tabornikov v lovišče z ustreznim številom vodnikov – članov LD.
- Nosilca programa sta predsednika komisije za izobraževanje pri ZLD Prekmurje (sicer upokojeni pedagog) in predsednik Komisije lovskih čuvajev in lovskih mojstrov pri ZLD Prekmurje (kot lovski čuvaj in lovski mojster), ki sta ves čas tabora fizično prisotna z udeleženci tabora. Sta nosilca pedagoškega in organizacijskega poteka tabora, skrbita pa tudi za ustrezen mentorski in drugi spremljajoči kader (predavatelji, mentorji itn.).
- V izvedbi programa poleg naštetih sodelujejo še mentorji in predavatelji za posamezne vsebinske sklope iz programa. Predavatelji so člani predavateljskega aktiva za izvajanje izpitov za kandidate, ki opravljajo izpite za lovca.

4. Čas izvedbe tabora

- Tabor traja tri dni, in sicer od petka od 8. ure do nedelje do 19. ure v času letnih počitnic (doslej prvi vikend v juliju).

- Termin tabora je prilagojen terminu tabora čebelarjev, ki poteka v istem kraju, kar omogoča druženje predvsem na športnem področju udeležencev obeh taborov, lažja pa je tudi organizacija prehrane.
- Pri načrtovanju termina tabora je smiselno upoštevati dejstvo, da je tabor čim prej v začetku počitnic, saj so otroci še nekako bolj »skoncitrirani« oz. bolj vodljivi kot pa v času, ko se popolnoma »odklopijo« iz šolskega reda in discipline.
- V poznejših terminih je veliko otrok s starši že na dopustih in starši lažje načrtujejo odsotnost otrok takoj po šoli kot pa pozneje.

5. Nastanitev in prehrana

- Udeleženci tabora so nameščeni v vojaškem šotoru (s primernimi ležišči Civilne zaščite), postavljenem pri lovskem domu Lovske družine Prosenjakovci.
- Za vse udeležence sta organizirani **brezplačna** prehrana in pijača.
- Hrano na sedež tabora dostavljajo iz Osnovne šole Prosenjakovci, ki je tako v celoti prilagojena potrebam šolske mladine, kosila pa udeleženci dobijo v šoli.
- Za vse udeležence so zagotovljene temeljne možnosti za opravljanje osebne higiene.
- Ves čas tabora (tudi ob prenočevanju) sta z udeleženci stalno najmanj dva mentorja.
- Za dekliški del udeležencev je zagotovljena tudi prisotnost mentorice in je dekletom zagotovljena ločena nastanitev od fantov.
- Zagotovljeno je tudi zadostno število mentorjev oz. članov LD za izhode v lovišče.

Življenje v šotoru tabora

6. Potrebna oprema za udeležence

- Pred začetkom tabora organizator vsakemu udeležencu osebno pošlje po pošti natančen program tabora ter seznam potrebne osebne in druge opreme.
- Udeležencem ni treba nabavljati ali prinašati s sabo posebne opreme, saj je le-ta podobna »običajni opremi« za taborjenje in gibanje v naravi.
- Udeleženci oz. njihovi starši so oproščeni plačila vseh stroškov tabora, ki jih v celoti poravnava organizator – Zveza lovskih družin Prekmurja, ki del sredstev pridobi tudi prek Razpisov LZS (Delovne skupine Mladi in lovstvo).
- Številni tabori za udeležbo predvidevajo plačilo določenega obsega stroškov, ki na udeleženca znašajo od 40 evrov do precej visokih zneskov.

7. Stroškovni vidik tabora

- Stroški tabora so glede na obseg, program in intenzivnost dejavnosti zanemarljivi v primerjavi z učinki.
- Upoštevati je treba dejstvo, da je treba plačati le dejanske stroške prehrane in pijače za udeležence ter štiri mentorje, ki so ves dan z udeleženci na taboru.
- Vsi mentorji, predavatelji in drugi sodelujoči svoje delo opravljajo brez vsakršnega nadomestila ali plačila stroškov (v prihodnosti bi bilo treba razmišljati, da se tem udeležencem poravnajo vsaj osnovni stroški za prevoz itn.).
- V stroške so vključeni tudi stroški priprave lovskega bograča oz. pogostitve, ki je brezplačna za vse, ki se udeležijo zaključne prireditve (udeleženci tabora, gosti, starši, sodelujoči v programu ...).
- **Stroški tabora znašajo okrog 3.000,00 evrov.**

8. Način prijave za tabor

- * »Razpis« za prijavo poteka na dva načina:
 - prek osnovnih šol; le-te sicer niso preveč kooperativne, ker obstaja določen strah, da s tem prevzemajo tudi del odgovornosti za potek in kakovost,
 - prek lovskih družin (učinkovitejši način, vendar je pri tem pričakovati večjo verjetnost, da bodo prijavljeni v večini otroci lovcev, kar sicer ni glavna ciljna skupina, je pa ne smemo zanemarjati).
- * Zainteresirani udeleženci izpolnijo priloženo prijavnico in podpisano izjavo staršev, s katero soglašajo, da se njihov otrok udeleži tabora.
- * Če bi število prijav presehalo število načrtovanih udeležencev, si organizator pridržuje pravico, da delu prijavljenih odpove udeležbo.

Izkušnje, pomisleki, odzivi

- Otroci aktivno preživijo nekaj dni v naravi in družbi sovrstnikov.
- V nekaj letih organizatorji in sodelujoči na zelo neposreden način spoznamo interese otrok in mladine za naravo in njihov pogled na lovstvo, okolje divjad, njihov odnos do vprašanj, kot so orožje, lov – »ubijanje« – sožitje v naravi itn.

- Iz dosedanjih izkušenj lahko ugotavljamo, da otroke in mladino starejši – tudi mi lovci – »podcenjujemo« in mislimo, da realnosti prej navedenih vprašanj še niso sposobni razumeti, ustrezno vrednotiti in sprejeti.
- Da sta program in vsebina primerna, kaže dejstvo, da so se nekateri udeleženci prijavljali večkrat (prednost imajo novi udeleženci), potekala pa je tudi manjša anketa udeležencev, ki le potrjuje naš program in način dela.
- Odziv staršev je zelo dober, tudi njihove spodbude, naj s tem delom nadaljujemo.
- Mnogi starši in njihovi bližnji prav prek tabora in svojih otrok prvič spoznavajo pravi pomen in dejavnost lovstva, k čemer pripomore tudi zaključna prireditev.
- Zaključna prireditev je na zelo »visokem« nivoju, in sicer po programu, pogostitvi in tudi udeležbi zelo številne nelovske »publike«.
- Odziv medijev je zelo dober in poročanje gre samo v pozitivno smer.
- Izredno dober odziv in podpora sta tudi s strani vseh članov lovskih družin ZLD-ja, ki doslej še niti v enem primeru niso postavljali vprašanja o smotrnosti tega projekta, niti glede višine stroškov.
- Pomisleki so: ali tabor podaljšati ali ne. Tako vsebinsko zapolnjen program je za otroke in mentorje zelo zahteven in bi v primeru podaljševanja terjal programsko delitev na več dni z manj temami, kar pa bi lahko vplivalo na zanimanje otrok glede zadostnega interesa in motivacije.

PROGRAM ČETRTEGA LOVSKEGA TABORA ZLD PREKMURJE

1. dan

- 8.00 do 9.00: pozdrav tabornikom, nastanitev, malica
- 9.00: uvod v tabor
- 9.30: spoznavanje lovskega roga – osnov s praktičnim prikazom
- 11.00: predavanje na temo Mala divjad
- 12.00: kosilo
- 14.00: športne dejavnosti (spoznavno srečanje z udeleženci čebelarškega tabora)
- 17.30: večerja
- 18.30: izhod v lovišče – opazovanje divjadi – vodniki iz LD Prosenjakovci
- 21.30: vrnitev v tabor
- 22.00: počitek

2. dan

- 4.30: vstajanje in izhod v lovišče
- 7.30: vrnitev v tabor
- 7.30: osebna higiena – pospravljanje tabora
- 8.00: zajtrk
- 9.00: kinologija (prikaz pasem in praktičnega dela psov – ptičarji, krvosledci ...)
- 13.00: kosilo
- 14.00: predavanje na temo Velika divjad
- 15.00: obisk Lovskega muzeja v Magyarszombatfa – Madžarska
- 16.00: počitek
- 17.30: večerja
- 18.30: izhod v lovišče
- 21.30: vrnitev v tabor
- 22.00: počitek

3. dan

- 8.00: vstajanje, osebna higiena – pospravljanje tabora
- 8.30: zajtrk
- 9.30: lovsko strelstvo in druge lovske dejavnosti:
 - predstavitev lovskega orožja
 - streljanje na glinaste golobe
 - streljanje z malokalibrsko puško
- 13.00: kosilo
- 14.00: proste dejavnosti (izdelava pisnih in slikarskih del na temo lovstva in lovskega tabora)
- 15.30: počitek
- 16.30: pospravljanje tabora
- 17.30: sodelovanje pri pripravi lovskega bograča
- 18.00: uradni zaključek tabora (lovski rogisti, lovski pevski zbor, bograč za udeležence, starše in povabljene)

Predstavitev pripravil: **Jože Seršen,**
programski vodja taborov

O P O M N I K

OBISK V LOVSKI KOČI – dan odprtih vrat

Predhodna priprava:

- dobro se moramo pripraviti na obisk v sami lovski družini: konkretne zadolžitve posameznih lovcev – lovkinj (**splošni uvodni nagovor in pozdrav, razstava nagačenih živali in primerna lovska ter druga strokovna literatura, razni lovski pripomočki, področje kinologije, slikovni material, orožje; ne pozabimo na skromno primerno pogostitev otrok in šolarjev**),
- **če je mogoče, uredimo predhodni obisk v VVE in OŠ** in predstavitev obiska vzgojiteljicam in učiteljem. Prosimo jih, naj v grobih obrisih predstavijo otrokom in šolarjem tematiko, česa vse bodo deležni v lovskem domu – koči; seveda, primerno stopnji!

Nekaj konkretnih napotkov oziroma priporočil:

- v uvodu obiska kratka seznanitev s področjem lovstva nasploh (vloga in pomen, naravovarstvo, varstvo divjadi, sodelovanje z drugimi dejavniki v naravnem okolju, kaj lahko k temu prispevajo tudi otroci ipd.),
- obisk je najprimernejši in najučinkovitejši, če prihajajo v lovsko kočjo po skupinah (tri skupine – tri delovne točke).

Prikaz nagačenih živali:

- ob preostalem prikaz in poudarek na živalih v okolju,
- vloga in pomen nagačenih živali – za spoznavanje in učenje.

Celosten prikaz lovčeve opreme in raznih drugih potrebnih pripomočkov:

- poudarek, čemu vse prikazano služi (puška, nož, daljnogled, pištola ...).

Področje kinologije:

- vloga psa in vodnika – kinologa,
- predstavitve popestrimo s slikovnim materialom.

Pogosta vprašanja:

(Zakaj oziroma čemu streljate? Zakaj krmito divjad? Da lahko več postrelite? Čemu služijo visoke preže, čemu solnice, plenilci v naravi, cepljenje lisic? Zakaj imate pretežno zelena oblačila in klobuke?)

Precej naštetih napotkov lahko uporabimo, ko organiziramo dan odprtih vrat za občane in druge zainteresirane.

(Popestritev: kulturni nastop, rogisti, morebiti prikaz lovskega krsta, ne pozabimo na srnjakov golaži!)

OPOMNIK ZA OBISKE V VZGOJNO-VARSTVENIH ZAVODIH IN OSNOVIH ŠOLAH (osnutek)

Naslednji opomnik je namenjen lovcem, ki obiskujejo vrtce ali osnovne šole.

Obisk lahko poteka v učilnici ali na terenu (lovska preža, krmišče, lovska soba, lovski dom). Če je obisk na terenu, je priporočljivo, da traja dlje in da je na koncu majhno okrepčilo (lovska malica), ki si ga lahko otroci pripravijo tudi sami.

Namen obiska je predstaviti določeno lovsko tematiko, npr. skrb za živali v zimskem obdobju, izdelovanje ptičjih valilnic ali gnezdilnic ali splošni predstavitvi lovstva.

Najprej naj si lovec, ki namerava obiskati vrtec ali OŠ, doma pripravi seznam vseh pripomočkov, ki jih bo potreboval pri predstavitvi lovstva. Na seznamu si zatem označi, katere stvari je vzel, tako da ne bo česa pozabil.

Lovec, ki namerava obiskati vrtec ali OŠ, naj bo oblečen v lovsko oblačila in z lovskim klobukom.

Seznam pripomočkov:

- lovski nahrbtnik
- lovske piščali za oponašanje in klicanje živali
- daljnogled
- lovski rog
- ustrojene kože različnih vrst divjadi
- lovski naboji
- puška
- nož
- fotoaparati
- spektivi
- daljinomer
- dermaplastični preparati
- rogovja
- roglji

- čekani
- lovski pes, če je dobro vzgojen!
- lovske knjige
- fotografije živali
- videoposnetki živali in njihovega obnašanja
- solnica in sol
- ptičja valilnica
- ptičja gnezdilnica

Lovec naj ima s seboj tudi nekaj izvodov revije Lovec, brošuro Sledi divjadi, brošuro Ptice, plakate ...

Tematike, ki jih lovec predstavlja, so odvisne od načina obiska vrtca ali osnovne šole in se razlikujejo tudi glede na starost otrok.

Mladi, internet in lovstvo

Kakšna je uporaba interneta med mladimi?

V sedanjih časih vzgoja, izobraževanje in delo z mladimi ne morejo mimo interneta. Mladi¹ in otroci so od uvedbe interneta leta 1983 najbolj številni njegovi uporabniki, na njem preživijo tudi največ časa. Raziskava iz leta 2010, ki je bila opravljena med mladimi v Sloveniji, kaže, da nekaj več kot **74 % slovenskih otrok uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan**. Uporaba se s starostjo povečuje. **V povprečju na internetu preživijo 99 minut na dan**. Tisti, stari od 9 do 10 let, na internetu preživijo približno eno uro na dan. Skoraj 60 % otrok internet uporablja v svoji sobi ali v katerem drugem zasebnem prostoru. Rezultati slovenske raziskave Mladi na netu so podobni: internet približno enkrat na dan ali večkrat uporablja 70 % mladih. Več kot uro na dan na internetu preživi 37 % mladih.

Uporaba spletnih socialnih omrežij (npr. Facebook, MySpace ...) je med slovenskimi otroki precej razširjena. Po podatkih mednarodne raziskave ima **okrog 76 % slovenskih otrok na spletnih socialnih omrežjih svoj profil**, kar je več, kot kažejo rezultati domače raziskave, ki je ugotovila, da je med mladimi 68 % uporabnikov. Analiza po starostnih razredih je pri mednarodni anketi pokazala, da je med tistimi, stari od 9 do 10 let, takih 47 %, med tistimi, ki so stari od 11 do 12 let, 67 %, svoj profil ima tudi 89 % tistih, ki so stari od 13 do 14 let, in skoraj 92 % tistih, ki so stari od 15 do 16 let.

Glede na rezultate *slovenske ankete* do interneta **z mobilnim telefonom lahko do interneta dostopa 63 % vseh mladih**. Med tistimi, stari od 8 do 10 let, jih ima tak mobilni telefon 31 %.

V zadnjem mesecu je za šolske potrebe uporabljalo internet 65 % otrok, 85 % je v zadnjem mesecu gledalo videoizseke (npr. na spletni strani YouTube), 52 % je na internetu objavilo slike, videe ali glasbo. Spletno pošto je v zadnjem mesecu uporabljalo skoraj 70 % otrok.

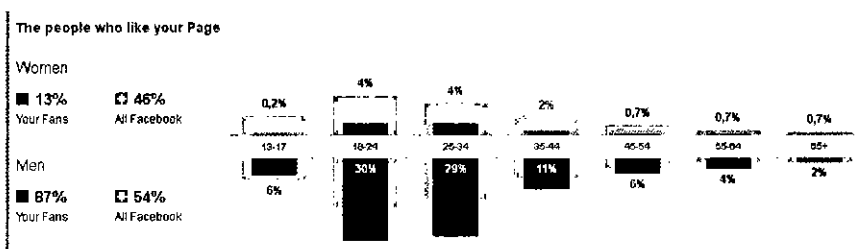
1 Združeni narodi po navadi upoštevajo definicijo »mladine«, oblikovano leta 1985 v mednarodnem letu mladih, in prištevajo med mlade vse, ki so stari od 15 do 24 let. Statistični urad RS, podobno tudi nekatere evropske države, mladino opredeljuje kot mlade ljudi, stare od 15 do 29 let.

Tudi v *domači raziskavi* je v zadnjem mesecu večina anketiranih uporabljala internet za šolske potrebe. 70 % mladih je vsaj nekajkrat na mesec iskalo informacije za šolo ali študij, 40 % pa jih je to počelo vsaj nekajkrat na teden. Redno je internet za šolsko delo uporabljala več kot polovica najstarejših in malo manj kot četrtina najmlajših.

Glede na to, da je raziskava stara tri leta, lahko sklepamo, da so dandanes te številke bistveno višje.

Komisija Mladi in lovstvo na internetu

Navedenih dejstev se zaveda tudi komisija Mladi in lovstvo, zato je 17. marca 2013 ustanovila stran na socialnem omrežju Facebook. (<https://www.facebook.com/pages/Mladi-in-Lovstvo/>) Ta skupina je prva stran, ki jo je delovno telo LZS postavilo na socialnih omrežjih. V dobrega pol leta se je skupini pridružilo nekaj manj kot petsto sledilcev. Na sliki 1 sta razvidni starostna in spolna struktura sledilcev. Največ jih spada v skupino moških od 18 in 34 let, torej je stran dosegla našo »ciljno populacijo« mladih, ki jih zanimata lov in lovstvo.

Slika 1

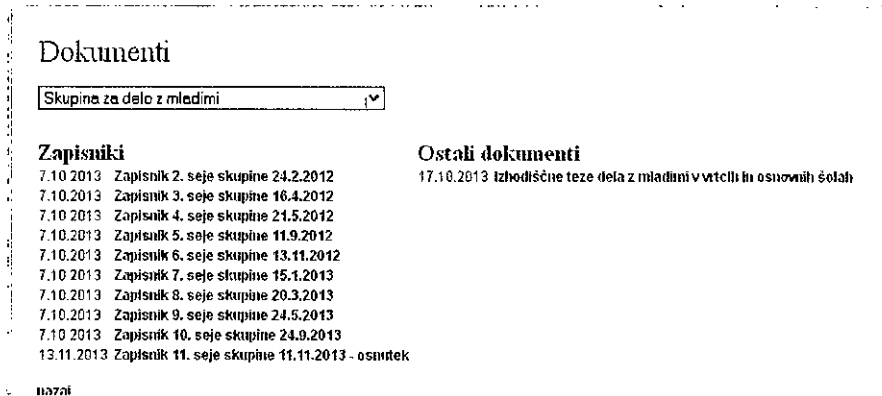
Vsebina na strani je povezana z delom komisije (natečaji, razpisi aktivnosti), predvsem pa so objavljeni tudi aktualni »lovski« dogodki v domovini in po svetu. Del vsebin so tudi humorne vsebine, povezane z lovstvom, ter zanimive fotografije z lovsko tematiko.

V prihodnosti po treba največ časa nameniti vsebinam, ki se bodo objavljale na straneh, ter administratorjem, ki bodo strani urejali.

Za mentorje ...

Skupina Mladi in lovstvo se je odločila, da bo vse gradivo za mentorje, učitelje in vse, ki delajo z mladimi (obiski vrtcev in šol) v povezavi z lovstvom, objavljeno na spletni strani LZS (slika 2), in sicer na mestu, do katerega lahko dostopajo člani z lovskimi izkaznicami.

za članke LZS

The screenshot shows a web interface with a search bar containing 'Skupina za delo z mladimi'. Below the search bar, there are two columns of text. The left column is titled 'Zapisniki' and lists dates from 7.10.2013 to 13.11.2013 with corresponding meeting minutes. The right column is titled 'Ostali dokumenti' and lists a document from 17.10.2013 about hunting rules. At the bottom left, the number '113761' is visible.

Dokumenti

Skupina za delo z mladimi

Zapisniki

- 7.10.2013 Zapisnik 2. seje skupine 24.2.2012
- 7.10.2013 Zapisnik 3. seje skupine 16.4.2012
- 7.10.2013 Zapisnik 4. seje skupine 21.5.2012
- 7.10.2013 Zapisnik 5. seje skupine 11.9.2012
- 7.10.2013 Zapisnik 6. seje skupine 13.11.2012
- 7.10.2013 Zapisnik 7. seje skupine 15.1.2013
- 7.10.2013 Zapisnik 8. seje skupine 20.3.2013
- 7.10.2013 Zapisnik 9. seje skupine 24.5.2013
- 7.10.2013 Zapisnik 10. seje skupine 24.9.2013
- 13.11.2013 Zapisnik 11. seje skupine 11.11.2013 - osnutek

Ostali dokumenti

- 17.10.2013 Izločilske teze dela z mladimi v vrtcih in osnovnih šolah

113761

Slika 2

Sčasoma naj bi iz gradiv na omenjeni spletni strani nastal nekakšen »internetni« priročnik za delo z mladimi, namenjen članom LD in mentorjem, ki pripravljajo programe za delo z mladimi, organizirajo tabore, obiskujejo vrtce in šole ter delujejo z mladimi na srednjih šolah in univerzah.

V prihodnosti bo treba prilagojeno gradivo in informacije ponuditi tudi nečlanom lovskih organizacij, ki se v svojem delu z mladimi srečujejo z »lovskimi« vsebinami, in jih doseči, preden jih s svojo propagandno aktivnostjo dosežejo nasprotniki lova.

Za mlade ...

V prihodnosti ima skupina Mladi in lovstvo v načrtu vzpostavitev internetne strani, namenjene mladim, ki iščejo informacije s področja lova, divjadi, strelstva, kinologije ... Namen te strani bo podajanje kakovostnih informacij s področja lovstva in prstoživečih živali mladim, ki informacije potrebujejo pri šolanju in jih iščejo na internetu. V preteklosti je že bil en takšen poizkus (Modra sova) s strani Zavoda za informacijske tehnologi-

je v lovstvu, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni dokončno zaživel. Tudi pri oživitvi te strani se postavlja vprašanje, kako in od kje zagotoviti kakovostne vsebine in administratorje, saj je za strani potrebna dnevna administracija.

In naprej ...

Ob hitrem razvoju e-tehnologij je zelo pomembno, da tudi lovci sledimo temu trendu in smo po tej poti vedno v stiku z mladimi. Upamo, da bodo ti mladi nekoč člani naše organizacije in bodo vedenje o lovstvu prek poti, ki jih dandanes še ne poznamo, prenašali novim rodovom lovk in lovcev.

Marko Gorše

Taborjenje – metoda dela z mladimi v lovstvu

Prvi »lovski« tabori za mlade so se v Sloveniji pojavili v Prekmurju, kjer so srčni prekmurski lovci na tem področju pogumno zaorali ledino. V letu 2013 so se ob podpori skupine Mladi in lovstvo, ki deluje v okviru LZS, tudi posamezniki iz drugih lovskih zvez opogumili in organizirali lovske taborne za mlade. V prihodnosti pričakujemo povečevanje števila lovskih taborov. V nadaljevanju želim osvetliti nekatere vidike taborjenja kot metode za vzgojo mladih, in sicer z zgodovinskega in metodološkega vidika.

Taborjenje z mladimi je »izumil« anglež sir **Robert Stephenson Smyth Baden - Powell**, gilwellski baron in lord, po skavtsko »B. - P.« [*bi-pi*], generalporočnik, plemič in pisatelj, lovec, konjeniški generalmajor in ustanovitelj skavtskega gibanja; * 22. februar 1857, Paddington, Anglija, † 8. januar 1941, Njeri (Nyeri), Kenija.

V svoji vojaški karieri je napisal več knjig in priročnikov za vojake, pa tudi lovskih priročnikov (1889: *Pigsticking or Houghunting*). Poleg tega, da je bil zelo sposoben konjeniški oficir, je bil tudi zelo spreten lovec. Med drugim je bil zmagovalec lova na divjega prašiča v Indiji za pokal Kadir, kjer so tekmovali najboljši lovci tedanjega časa.

Ko je opazil, da njegove knjige (predvsem *Priročnik za vojaške izvidnike – Aids to Scouting for N.-C.Os and Men* 1899) z zanimanjem berejo mladi dečki, je leta 1907 na otoku Brownsea organiziral prvi tabor za mlade.

Na omenjenem taboru je uporabil nekaj »revolucionarnih« vzgojnih prijemov, ki so bili daleč pred tedanjim časom. Zagotovo je bil med njimi najbolj nenavaden, da so na taboru skupaj taborili dečki iz **različnih socialnih slojev**, ki so bili v tedanji Angliji zelo razširjeni. Da bi preprečil socialne razlike, je dečke oblekel v **uniforme** ter tako preprečil socialno razlikovanje na podlagi oblačil. Uvedel je tudi novo metodo vzgoje, ki jo je poimenoval **učenje z delom** (*Learning by doing*).

Na taki podlagi je zraslo skavtsko gibanje, ki je leta 2011 štelo 41 mio članov in članic. V Ljubljani so se skavti prvič pojavili že leta 1913, uradno pa so bili ustanovljeni leta 1923. Trenutno v Sloveniji delujeta dve skavtski organizaciji, in sicer Zveza tabornikov Slovenije (ZTS) ter Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS).

Taborjenje ostaja še vedno temeljna in najmočnejša metoda delovanja

skavtskih organizacij. Na žalost je bilo kopiranje skavtske metode večkrat zlorabljeno za politične cilje, predvsem v enopartijskih sistemih. Taborjenje kot skavtska metoda se učinkovito uporablja tudi v drugih organizacijah (gasilci, šola v naravi ...).

Kmalu po ustanovitvi skavtskega gibanja so se pojavile tudi dekliške skupine skavtinj. Okoli leta 1960 so v nekaterih skavtskih organizacijah (Italija) uvedli **spolno mešane** skavtske enote, v nekaterih pa so do današnjih dni skavti in skavtinje ostali ločeni v dveh skavtskih organizacijah (Anglija, ZDA, Kanada).

Taborjenje se v 100-letni zgodovini ni bistveno spremenilo in temelji na naslednjih vzgojnih metodah:

- obljuba in zakoni,
- delo v majhnih skupinah,
- učenje z delom,
- osebno napredovanje,
- simbolna govorica,
- dejavnosti v naravi,
- dejaven medgeneracijski odnos,
- služenje v družbi.

O vsaki od navedenih metod bi lahko napisali knjigo, vendar naj bo za vpogled v taborjenje zaenkrat dovolj. Zagotovo bodo organizatorji taborjenja sami sposobni najti potrebne informacije za učinkovito izvedbo »lovskih taborov«.

Marko Gorše

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE

LITERARNI NATEČAJ ZA UČENCE III. TRIADE OŠ

KAJ BI LJUDJE BREZ NARAVE, NARAVA BREZ ŽIVALI, ŽIVALI BREZ LJUDI?

ŽIVIM Z NARAVO

Na Prevaljah, 24. 10. 2011

... IZDIH BO TRAJAL DLJE ...

Življenje. Ravna črta z vzponi in padci. Črta med bitjem srca ne potuje sama, potuje prepletajoča se s tisočimi drugimi črtami. Ob enem srcu bije tisoče drugih src. Velika srca naših najbližjih in manjša, tista od ljudi iz ozadja. Veliko src, ki tolčejo za rebri, pa včasih pozabi, da ob njem niso le ljudje, katerih srca morajo biti, pač pa tudi živali s svojimi srci, ki bijejo za svobodo, za popolnoma običajne stvari, a so večkrat spregledana. Njihova srca za naša ušesa ne bijejo dovolj glasno. Mogoče je le, da je naš vsakdan preveč hrupen, da bi jih slišal, mogoče pa jih naša srca nočejo slišati.

Človek. Raztresena oseba našega vsakdana. Teče po zaprašenih ulicah. Hodi s sestanka na sestanek. Pazi nase, na svoje sorodnike, na druge ljudi. Zaleti se v neznanca in se mu opraviči. A ko gleda na svet, gleda s svojimi očmi. Gleda z očmi, ki vidijo le utripanje človeških src, živali pa so zanj nevidne. Gleda, a ne vidi. Ob koncu dneva srečen pade v posteljo, ker misli, da je osrečil veliko ljudi, a kaj, ko ljudje niso vse, kar hodi po planetu. Kaj, ko ljudje ne štejejo vsega, kar je vredno, kaj, ko ljudje ne opazijo pomembnih stvari.

Žival. Bitje s pospešenim bitjem srca, čisto dušo, nedolžno bitje, ki se brani pred zunanjim svetom. Bitje, ki opazi vse, a ga drugi ne opazijo. Bitje, ki

vidi vse, kar naredim narobe, a tega ne more povedati. Bitje, ki potrebuje pozornost, a je nima. Bitje, katerega srce zdaj bije le še v smrdečih kotih železobetonskih mest.

Narava. Velika skupnost. Ljudje, živali, rastline. Živimo skupaj. Včasih smo opazili drug drugega. Skrbeli smo drug za drugega. Spoštovali smo drug drugega. Zdaj pa je meglena mrena zaslepila naše oči. Še vedno smo skupaj. Vsi. A mi, ki smo oslepeli, smo zavladali drugim vrstam. Prepletajoče življenje je ostalo. A vrvi ljudi so se odebelile in dobile ostre robove, ki počasi, a nezadržno parajo tanke nitke življenja živali in rastlin. Prepletajoča se pajkova mreža. Tanke, a močne vrvi, ki nas držijo pokonci. A kljub odebeljenim vrvem ljudi je v določenih trenutkih le malo potrebno in nit se strga. Mi pa pademo. Pademo v globino in šele takrat spoznamo, kaj vse smo naredili narobe. Pademo, ker nismo opazili, ker nismo odprli ušes za bitje drugih src.

Travnik. Mehka sončna zaplata zelene trave. V očeh ljudi odličen prostor za novo trgovsko središče. V očeh živali ... dom. Vrvež žužkov, ki lezejo po listih. Mravlje, ki že dneve nosijo hrano kraljici, pikapolonice, ki v skupinah letajo s cveta na cvet. Gosenice, ki se počasi spreminjajo v prečudovite metulje. Čebele, ki za nas nabirajo med, krti, ki se pod zemljo v rovih igrayo skrivalnice. Vsaka majhna žival ima svojo zgodbo. Svojo preteklost. Svoje želje. Svoje neustrašno srce. A kljub temu dela za nas. Vsaka žival kriči nam na ušesa, dere se in tuli, naj jo pustimo pri miru, naj jo pustimo tam, kjer je, vsaka žival milo prosi, naj se usmilimo njenega neprecenljivega življenja. A žal, čeprav ji ob prošnjah pojenja glas, za naša ušesa ne kriči dovolj glasno. S pogumnim srcem, ki ne bije več, ostane za vedno pokopana pod prgišči zemlje. Travnik pa kmalu postane trgovsko središče.

A včasih na koncu vse le ni tako slabo. Nekatere živali živijo pri ljudeh. Srečne. Srečne, ker imajo nekoga, ki jih ima rad. Nekoga, ki jih vsak dan razveseli s pogledom, hrano, s tem, da jo popraska za ušesi. Žival ne potrebuje veliko, da je srečna. Zanj je že dovolj, da nekdo vsak dan iz srca zakliče njeno ime.

Včasih pa je na koncu le še slabše. Ljudje izkoriščajo svojo premoč. Zapirajo jih v kletke, injekcije in tablete se vsak dan pojavijo v majhnih trebuščkih mišk, praske se pojavljajo na telesih živali iz dneva v dan. Vse zaradi človeka. Nedolžne živali, ki sploh ne vedo, kaj so storile narobe. Ki ne vedo, zakaj je tako. Ki nimajo moči, da bi se uprle, ki ostanejo nam

podrejene za vedno. Vsaka žival je kot tujec v drugi državi. Ne govori našega jezika. Ne pozna naših navad. Nima zemljevida, da bi našla pot v raj. Brani se, brani z vso voljo, a ko ugotovi, da ne more nikamor, omaga, kot bi omagal vsak človek. A žival se ne maščuje. Žival se le brani, medtem ko človek z nenadzirajočimi čustvi, z belimi rokavicami, pod svojimi rokami ustavi nedolžno, majhno, krhko, a pogumno srce. Mogoče se ga človek ne bo spomnil, a spomin na ritem, v katerem je bilo, bo za vedno ostal zapisan nekje ali v nekom. Vsaka stvar ostane za vedno in ne more biti izbrisana. Vsako stvar, ki smo jo naredili narobe, bo nekdo odkril.

So pa tudi redki trenutki, ko na naše oči posije pravi žarek sonca. Žarek sonca, ki osvetljuje dan vsakega živega bitja. Sonca, brez katerega nas sploh ne bi bilo. Žarek za nekaj časa odstrani megleno kopreno izpred naših oči in nam dovoli spregledati. Dovolj nam videti stvari v pravi luči. Ljudje in živali, vsi smo na svetu z razlogom in nihče od nas ni nepogrešljiv. Živeti moramo v sožitju drug z drugim, ker lahko preživimo samo tako. Skrbeti moramo drug za drugega, boriti se moramo tudi za pravice manjših src okoli sebe, vedeti moramo, kaj lahko storimo in česa ne. Če iztrebimo živali, posledično iztrebimo sami sebe. Vsi moramo poskrbeti za boljši jutri vsakega, tudi za tiste z majhnimi srčki. Razmisliti moramo, zakaj je tako, zakaj potrebujemo živali. Ko najdemo pravi odgovor na to vprašanje, lahko vdihnemo in začnemo živeti znova. Kajti če bomo skrbeli drug za drugega, bo izdih trajal dlje in bitje našega srca bo še dolga leta vlivalo upanje dušam, ki so izgubile zaupanje vase in v druge, a ga bodo s svojim in našim pogumnim utripajočim srcem uspele zopet utrditi.

Sonce bo počasi zašlo in žarek, ki je pregnal kopreno, bo ugasnil, le-ta pa bo zopet prekrila naše oči. A naše spoznanje bo ostalo zapisano v našem srcu. Uprli se bomo svoji želji do vladanja vsem bitjem na svetu in skupaj z naravo odstranili slepoto. Na včasih pust in črno-bel svet bomo zazrli z novimi očmi in skupaj z živalmi začeli tlakovati skupno pot. Le-ta pa bo ena sama, na isti ravni in ne tako, da bomo mi više, da bomo mi šefi, ter dovolj široka, da bomo lahko v novo življenje zakorakali vsi ljudje in živali skupaj, z roko v roki.

KATARINA LODRANT, 7. b

OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE

(Mentorica: Maja KOLEŽNIK, prof.)

GOZD – STIK ŽIVIH BITIJ

Za pisanje tega spisa sem potrebovala dober navdih. Žal ga doma nisem našla, zato sem se odpravila v najlepše območje Slovenije. Odpravila sem se na kraj, kjer rastline, ljudje in živali postanejo eno; šla sem v gozd. Sprva se nisem zavedala, kaj sploh počnem in iščem tam. Šumela sem z listi in tavela sem ter tja. Ker mi je hitro postalo dolgčas, sem začela opazovati okolico. Videla sem veliko dreves, ki so me spominjala na mestne hiše, ki tičijo ena ob drugi. Postavila sem rahlo zavetje, kot smo se ga učili v šoli v naravi. Slišala sem glas neke ptice. Kako sem se ustrašila! Kar okamnela sem! Ko sem se pomirila, me je zanimalo, če sem se res ustrašila navadne ptice. Ptico bi žalila, če bi ji rekla navadna. V resnici sploh ne vem, katera ptica ali žival je bila. In nad tem sem se zamislila. V osmem razredu ne poznam živali ali gozdnih rastlin. Vprašala sem se, če sploh poznam ljudi.

Ljudje mislimo, da poznamo vse. Poznamo lastnosti ljudi, obnašanje živali in rast rastlin. Včasih, a žal prepogosto, mislimo, da je Zemlja samo naša. Marsikdo si jo je preveč prilastil. S tem mislim na ljudi. Tudi rastline in živali so prebivalci te Zemlje. Tako kot mi. Žal imamo ljudje veliko prednost, saj imamo dar govora. Če bi živali lahko govorile, gotovo svet ne bi bil takšen. Zavzemale bi se za svoje domovanje, torej gozd. Ker pa ne govorijo, so nekateri pozabili nanje. Mislijo, da živali nimajo svojega mnenja in svoje volje. A se motijo: imajo svoje mnenje, a žal ga ne morejo sporočiti ljudem, ki imajo svojo presojo in na svet gledajo drugače. Ko bi ljudje opazovali živali, bi vedeli, da so to zelo pametna bitja. Živali se pred nevarnostjo skrijejo in odmaknejo od težav. Prav nasprotno od človeka. Nekatero rastline se zaprejo, kadar dežuje, odprejo pa se, ko spet posije sonce. To bi lahko pomenilo, da se umaknejo slabšim stvarim in zato bolj uživajo v lepih. Ljudje bi morali več hoditi v gozd, da bi spoznali, kar sem jaz spoznala v enem gozdnem popoldnevu.

Živali imajo vsaj eno srečo: tako kot jaz jih razume še skupina ljudi, ki se k

sreči širi. To so ljudje, ki večino svojega časa preživijo z živalmi, rastlinami in v gozdu. To so lovci. Zanje gozd ni le kraj, kjer nabirajo gobe in kostanj, temveč je kraj, kjer se sprostijo, živijo z Zemljo in se spet najdejo v svojem duhu. Marsikdo si pod besedo lovec predstavlja le osebo, ki strelja živali. Sploh se ne zavedajo, da je to oseba, ki živi z živalmi in diha isti zrak kot druga živa bitja. Lahko smo veseli in ponosni, da ima Slovenija lovce. Oni so namreč v večji meri zaslužni, da se širi znanje o gozdu in drugih živih bitjih na Zemlji. Svoje znanje in razum širijo tudi v osnovne šole, kjer se v veliki meri začne razmišljanje o živalih in rastlinah. Živali lahko marsikaj naučijo človeka. Če pa se človek potruzi, lahko tudi žival nauči marsičesa. Veliko ljudi misli, da človek v življenju ne potrebuje živali in rastlin. Kdor misli tako, se je zelo zmotil. Tudi če k temu ne prispevamo, so živali, rastline in narava vedno okoli nas. Prav vsak ima doma kakšno rastlino. Tudi če nima hišnega ljubljence, ima doma mušice, muhe ali pajka, ki si je svoj dom ustvaril v kotu omare. Tudi mladina, ki trdi, da se ne posveča naravi in okolici, se je zmotila. Če pri likovnem pouku ustvarijo kakšno sliko, risbo ..., gotovo naslikajo ali narišejo tudi ozadje. To je skoraj vedno del narave. Tudi uslužbenci v pisarnah so na neki način v stiku z naravo: uporabljajo namreč papir, mize, stole, omare ipd. Vse to je narejeno iz lesa, ki je del naše lepe raznolike narave, ki jo moramo ceniti in ohranjati. Zato smo lahko zelo srečni mi in živali, da imamo eden drugega.

Tudi če tega nočemo, so živali, rastline in sama narava vedno z nami in med nami. Kdo ve? Mogoče je prav to razlog, da na Zemlji še obstaja življenje, kot ga poznamo. Ljudje, ki si lastimo Zemljo, se moramo čedalje bolj zavedati in prisluhniti drugim živim bitjem, da na tem planetu nismo sami. Upoštevati moramo tudi njihove želje, pa čeprav nam jih ne sporočijo na glas.

Špela Ravnikar, 8. b

OŠ Marjana Nemca Radeče

Šolska pot 5

1433 Radeče

OKOLJEVARSTVENA

Mala Lina brska po spletu,
kakšna bo Zemlja v dva tisoč tristotem letu.

Bo sonce še sijalo?

Bo nebo še vedno stalo?

Bodo ptice še pele?

Ali bodo rastline ovenele?

Ob zastrašujočih slikah premišljuje,
kako naj naš planet varuje.

Naslednje jutro škornje si obuje,
z dežnikom se pred dežjem zavaruje,
odpravi se na misijo Varuj okolje,
da na svetu bo vse bolje.

Ko pride do bližnjega potoka,
sliši, da nekdo joka.

Na majhno srno naleti,
ki zabredla je v kup smeti.

Medtem ko živalco iz smeti rešuje,
kaj delajo smeti v naravi, se sprašuje.

Saj imamo koše za smeti,
že na vsakem voglu kak stoji.

Takrat se začne zavedati,
kakšen odnos imamo ljudje
do narave, živali, rastlin in Zemljé.

To vse povzroča ji skrbi,
razmišlja, kaj lahko stori.

Kmalu pride do spoznanja,
kako naravo naj ohranja:
da bi jo čim bolje varovala,
okoljevarstvenica bo postala.

Maja Filipič, 8. razred

OŠ Središče ob Dravi

Slovenska c. 22

2277 Središče ob Dravi

Mentorica: ***Lidija Meško Merc***